

TALOUSARVIOALOITE 422/2004 vp

Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon

Eduskunnalle

Yksityistiet muodostavat tieverkkomme eräänlaisen hiussuoniston. Yksityisteitä on arviolta 280 000 km. Jos kaikki tiemme ja katumme laitettaisiin jonoon yhteen pötköön, niin neljästä kilometristä kolme olisi yksityisiä teitä.

Yksityisteillä on suuri merkitys. Näiden teiden varrella asuu pysyvästi noin 500 000 ihmistä. Teiden varrella on arviolta 160 000 vapaa-ajan asuntoa. Peruselinkeinoelämälle teittemme hiussuonisto on elintärkeä. Esimerkiksi puutavarasta yli 90 % lähtee yksityistien varrelta — kuorma-autolla joko suoraan tehtaalle taikka rautatien tai uittoväylän varteen. Maidonkuljetus on toinen tärkeä kuljetuslaji, joka aivan säännöllisesti käyttää yksityisiä teitä. Unohtaa ei sovi myöskään muuta elintarviketeollisuutta, koulu- ja laiskuljetuksia, kirjastoautoja, palo- ja pelastusajoneuvoja jne.

Keskivertoautoilija ei nykyisin edes tiedä, milloin tie vaihtuu yksityiseksi tai yleiseksi tieksi. Kaikilla yleisillä teillä ja kaduilla on tietysti vapaa liikkumisoikeus. Mutta harva on tullut ajatelleeksi, että myös valtion tai kunnan apua saavilla yksityisillä teillä on satunnainen liikkuminen mahdollista ilman, että on tiekunnan osakas. Säännöllisesti tietä käyttävät ovat tietysti velvollisia maksamaan kohtuullisen osuutensa tien kunnossapidosta ns. kuljetusmaksuina. Myös tielle aiheutetut vahingot on vahingonaiheuttaja velvollinen korvaamaan.

Tärkeää on siis se, että tiet nykyisen yksityistielain ja avustusjärjestelmän aikana ovat mielekkäästi palvelleet myös muita kuin varsinaisia tieosakkaita.

Valtio on yli 30 vuotta antanut pientä avustusta yksityisteiden kunnossapitoon ja tekemiseen eräissä tapauksissa. Yleisenä ehtona on, että tiellä on pysyvää asutusta tai huomattavasti läpiajo-liikennettä. Tällaisia teitä löytyy yli 50 000 km.

Enimmillään valtionapu oli vuonna 1993, 193 milj. markkaa, ja pienimmillään vuonna 1995, 4 milj. markkaa. Avustuksen määrää on tästä nostettu vuosittain, ja nyt esitys vuodelle 2004 on 13,1 milj. euroa. Määräraha riittäisi hätäisesti vain yksityisteiden perusparantamiseen, eikä siitä riitä jaettavaksi varoja varsinaisena yksityisteiden kunnossapitoavustuksena.

Kun otetaan huomioon inflaatiokehitys, nykyisen yksityistieavustuksen tarve on vähintään 25 milj. euroa, jotta tämä elintärkeä tieverkko voidaan pitää edes siedettävässä kunnossa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2005 talousarvioon momentille 31.25.50 lisäyksenä 11 100 000 euroa yksityisteiden kunnossapitoon.

TAA 422/2004 vp — Esa Lahtela /sd

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2004

Esa Lahtela /sd